

Högskolan Kristianstad
291 88 Kristianstad
044-20 30 00
www.hkr.se

EXAMENSARBETE

Hösten 2011

Lärarytbildningen

Förskolepersonalens kunskap angående omsorgssvikt hos barn

Författare

Ann- Louise Andersson
Camilla Halvardsson

Handledare

Linda Palla

Examinator

Bengt Selghed

www.hkr.se

Förskolepersonalens kunskap angående omsorgssvikt hos barn

Camilla Halvardsson och Ann-Louise Andersson

Abstract

Studien avser att undersöka på vad personal inom förskolan har för kunskap om omsorgssvikt och anmälningsskyldighet eftersom Socialstyrelsens sammanställning visar på att vart tionde barn är utsatt för någon form av omsorgssvikt.

Litteraturdelen behandlar bland annat Lundéns (2010) avhandling angående omsorgssvikt och vilka tecknen är hos förskolebarn. Vi använder oss även av Bowlby (2010) och Gerhardt (2007) som beskriver hur viktigt det är med små barns anknytning till förälder eller annan anknytningsperson.

I studien görs tolv kvalitativa och kvantitativa intervjuer med personal som arbetar inom förskola. Undersökningen visar att förskolepersonalen inte har så stor kunskap om begreppet omsorgssvikt och känner sig osäkra på hur de ska gå tillväga vid en eventuell anmälan. Resultatet visar att det behövs kontinuerlig utbildning både vad det gäller att uppmärksamma omsorgssvikt hos barnen på förskolan och hur personalen ska gå tillväga vid en anmälan till socialnämnden.

Ämnesord: Anknytning, anmälningsskyldighet, barn som far illa, fysisk vanvård och försummelse, förskola, omsorgssvikt.

INNEHÅLL

INNEHÅLL.....	3
Förord	4
1 INLEDNING.....	5
1.1 Bakgrund	5
1.2 Syfte och frågeställning.....	7
2 LITTERATURGENOMGÅNG	8
2.1 Problemprecisering.....	13
3 METOD.....	15
3.1 Undersökningsgrupp	15
3.2 Etiska överväganden	16
3.3 Genomförande	16
3.4 Bearbetning	17
4 RESULTAT OCH ANALYS.....	18
4.1 Regler och rutiner.....	18
4.2 Personalens förhållningssätt	19
4.3 Anmälningsskyldighet.....	19
4.4 Informanternas reflektioner	20
5 DISKUSSION	21
5.1 Metoddiskussion.....	22
5.2 Slutsatser	23
6 SAMMANFATTNING.....	24
7 REFERENSER.....	25
8 BILAGA.....	27
8.1 Intervjufrågor	27

Förord

Vi vill tacka alla som hjälpt oss att göra denna undersökning möjlig. Ett särskilt tack till förskolepersonalen som tog sig tid och delade med sig av sina erfarenheter. Vi vill även tacka vår handledare Linda Palla som väglett oss i arbetet. Ett varmt tack även till våra kollegor som stöttat och uppmuntrat oss i vårt uppsatsarbete.

Sjöbo i januari 2012

Camilla och Ann-Louise

1 INLEDNING

Det käraste vi har är våra barn och ändå visar Socialstyrelsens sammanställning att vart tionde barn är utsatt för någon form av omsorgssvikt. Sverige var först i världen 1979 med att införa en lag i föräldrabalken, som förbjuder föräldrar att slå sina barn i fostringssyfte. Undersökningar tyder på att det sedan lagen infördes, inte är bestraffning i uppfostringssyfte som gör att föräldrar slår sina barn, utan det är familjers sämre sociala förutsättningar som påverkar föräldrarnas handlande. Det är föräldrarnas värderingar som styr deras sätt att uppfostra sina barn. Dessa värderingar stämmer inte alltid överens med vad som är den bästa omsorgen för att barnen ska må bra och kunna utvecklas efter sina förutsättningar (Socialstyrelsen, 2011).

1.1 Bakgrund

Flera undersökningar visar att ju tidigare man hittar och kan hjälpa barn som utsätts för omsorgssvikt desto bättre blir förutsättningarna för att barnet ska få en gynnsam utveckling (Lundén, 2010).

I läroplanen för förskolan, Lpfö 98/10 står det att:

En viktig uppgift för verksamheten är att grundlägga och förankra de värden som vårt samhällsliv vilar på. Mänskolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan ska hålla levande i arbetet med barnen (Skolverket, 2010, sid. 4).

Förskolan ska vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnens fostran, utveckling och växande. Förskolans uppgift innebär att i samarbete med föräldrarna verka för att varje barn får möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar (Skolverket, 2010, sid. 5).

Vi har valt detta område eftersom det är ett aktuellt ämne för alla som arbetar med barn. I kommunen där vi arbetar vidareutbildas all personal på förskolan i omsorgssvikt och det har gjort oss nyfikna på hur det ser ut på förskolor i andra kommuner. Undersökningen gör vi eftersom vi vill granska om det stämmer att personal på förskolan behöver kontinuerlig fortbildning i ämnet.

Omsorgssvikt har alltid funnits men det är först på senare tid som det uppmärksammats, tidigare kallade man det för *barn som far illa*, men dit räknades inte försummelse av barns hälsa.

Vad innebär omsorgssvikt? Killén (2009) menar att det är när vårdnadshavarna till barnet skadar det kroppsligt och/eller mentalt eller vanvårdar det så att barnets välbefinnande och utveckling är farozonen.

Nyfödda barn har ingen erfarenhet av livet, men de är utrustade med många förmågor som de ska utveckla med bland annat hjälp av föräldrarna. Föräldrarna hjälper barnen att förstå, bearbeta och tolka sina erfarenheter och känslor, vilka har betydelse för deras framtida utveckling (Lundén, 2010).

Föräldrars förmåga att tillräckligt bra hjälpa sina barn utvecklingsmässigt varierar. Forskning visar att omsorgssviktande föräldrar har svårare än andra föräldrar att t.ex. sätta barnets behov framför sina egna, låta barnets utvecklingsnivå styra sina förväntningar på barnet, uppskatta barnets speciella erfarenheter och perspektiv samt att uppmuntra öppenhet för nya erfarenheter (Lundén, 2010, s.11).

Tidigare forskning som gjorts av bland annat Hagström (2010), visar att följderna kan bli livslånga av bristande omsorg under uppväxten, det drabbar inte bara personen i fråga utan kostar även pengar för samhället. Forskningen visar vidare att en god anknytning till andra vuxna skapar trygghet och välmående.

Personal som arbetar inom förskolan har skyldighet att anmäla till socialtjänsten om de misstänker att ett barn är utsatt för omsorgssvikt hemma (Socialstyrelsen, 2004).

Socialtjänstlagen 14 kap. 1 § säger att de som är anställda inom myndigheter vars verksamheter berör barn och ungdomar, är skyldiga att anmäla till socialnämnden så snart de får vetskap om något där socialnämnden behöver skydda barnen, då det kan innebära fara för barnets hälsa och/eller utveckling. Det behöver endast finnas misstanke om att barnet kan fara illa, det är sedan socialnämndens sak att undersöka och avgöra om skydd eller omhändertagande behöver ske. Anmälningsskyldigheten gäller för såväl kommunala som privata förskolor/skolor och måste göras skriftligt (Norström & Thunved, 2010).

1.2 Syfte och frågeställning

Studien avser att undersöka vad förskolepersonal har för kunskap om och hur de förhåller sig till omsorgssvikt av barnen och hur de uppmärksammar det.

Känner personalen till vad som ryms inom omsorgssvikt, vad det innebär och vad man ska göra vid misstanke?

2 LITTERATURGENOMGÅNG

I Lundéns avhandling beskrivs en modell som visar hur olika faktorer i omgivningen samt olika nivåer påverkar människan. Faktorerna finns både nära och inom barnet som till exempel personlighet, speciella egenskaper och behov samt relationen till barnets föräldrar men de finns även runt omkring, som på förskola/skola och i övriga samhället. Faktorerna kan både vara skyddande och sårbara. Överväger de sårbara faktorerna hos ett barn är dess hälsa och utveckling i fara (Lundén, 2010).

Barnens hjärna skapar mönster där konsekvensen av den omsorg föräldrarna gett syns, inte bara den positiva utan även psykisk och fysisk försummelse, vanvård och övergrepp, det vill säga *omsorgssvikt*. Människorna är liksom djuren utrustade med nervimpulser och beteenden för att klara sig i livet, man knyter an till någon för att få tröst och skydd vid rädsla eller fara. Små barn påkallar föräldrars uppmärksamhet genom sitt anknytningsbeteende och de flesta föräldrar är lyhörda för barnens känslor och kan tolka dem på ”rätt” sätt (Lundén, 2010).

Gerhardt (2004) menar att tillväxten av ett barns hjärna (som utvecklas som mest under de första arton månaderna) kan hämmas om det inte får den rätta förutsättningen för att utvecklas. Barnet måste helt lita på de vuxna i sin omgivning för att få hjälp med de olika tillstånden, till exempel obehag, smärta, välbefinnande och belåtenhet med mera, för att lära sig förstå mer och mer av tillvaron. När en mamma kommer in med ett tröstande leende när barnet gråter eller då en mamma kommer in med en avog och arg min, lär barnet sig olika mönster om mamman som kommer in när det gråter. Barnets tidigaste förnimmelser handlar om ifall man ska stöta bort andra människor eller dra dem till sig. Det finns mammor som har svårt att knyta an till sitt spädbarn på grund av olika orsaker till exempel att de är deprimerade av någon anledning, dessa barn lär sig att samspela på samma depressiva sätt som mamman med andra människor. Senare under uppväxten har deras känslomässiga problem en benägenhet för att fortsätta.

En bra relation bygger på att människan kan hitta balans mellan sina egna känslor och att se andras behov. För att se andras behov behöver han/hon kunna hantera obehagliga känslor själv och bearbeta dem tillsammans med andra (Gerhardt, 2004).

Det svåraste i föräldra- barn förbindelsen är att reglera negativa sinnesstämningar till exempel ilska eller aggression, om vårdnadshavaren inte kan hantera sina egna känslor så får de svårt att stå ut med dem hos sina barn. Föräldern kan trycka undan sådana känslor hos barnet för att de känner obehag själva. Barnen lär sig då att förtränga sina känslor och förneka

att de finns även för sig själva. Föräldern kommer inte att kunna hjälpa barnet att reflektera över känslorna, utan i slutändan är det barnet som skyddar föräldern genom att inte visa vad det känner. Barnets känslor har inte försvunnit även om de verkar obekymrade på ytan, forskare har mätt deras adrenalinvärde och hjärtverksamhet och de är skyhöga. Genom *undvikande anknytning* försöker barnet stänga av sina känslor, men klarar sällan av det (Gerhardt, 2004).

Det finns föräldrar som av någon anledning inte kan eller klarar av att ge barnen den känslomässiga närhet och uppmuntran de behöver. Barnen till dessa föräldrar lär sig efter ett tag att inte visa när de behöver anknytning, de stänger av sina känslor. Det finns också de föräldrar som kan anknyta ibland och ibland inte, de barn som har det så känner sig otrygga. Barn lär sig så småningom också att de kan söka skydd och tröst hos andra än sina föräldrar till exempel hos någon på förskolan (Lundén, 2010).

Även Gerhardt (2004) säger i sin bok att barn i familjer där föräldrarna är mer motsägelsefulla i sitt sätt att svara på barnens känslor, blir tvungna att vara mer observanta på föräldrarnas sinnesstämning för att hitta en chans att få ett gensvar på sina egna känslor. Barnen är ständigt på sin vakt för att kunna få föräldrarnas uppmärksamhet då tillfället ges. De lär sig också att det inte finns någon att reda ut känslorna med i alla lägen. Föräldrarna är omedvetna om att de inte kan se barnens behov av hjälp med att reglera känslor. De här barnen har en kluven eller trotsig anknytning till sina föräldrar.

Om vårdnadshavarens depression minskar och hon/han börjar ta positiv kontakt med sitt spädbarn så kommer med all säkerhet barnet att anpassa sig, barn är mycket snabbare än vuxna på att återhämta sig (Gerhardt, 2004).

Bowlby (2010) menar att anknytningsteori är när föräldrar/anknytningsgestalt förväntas ge barnet skydd, tröst och stöd. Barnet behöver en känslomässigt trygg bas att stå på, för att våga utforska sin omgivning. Vetskapen om att det finns någon som barnet kan knyta an till fyller en skyddande funktion och gör så att det känner trygghet och vet vem det ska vända sig till i nödsituationer. Alla människor har anknytningsbeteende oavsett ålder men den är mest påtaglig hos de yngsta barnen.

Det finns ett väl belagd samband mellan föräldrars omvårdnadsförmåga och den typ av anknytning som barn utvecklar. Trygg anknytning ses ofta som en skyddande faktor när det gäller barns utveckling medan otrygg anknytning ses som mer riskfylld. Otrygg anknytning skall emellertid inte i sig ses som avvikande. Inte heller kan man säga att otrygg anknytning ofrånkomligt leder till svårigheter. En mycket otrygg anknytning däremot kan dock leda till stora svårigheter senare i livet och därmed förorsaka stort lidande (Lundén, 2010. s.17).

Tecken på barn med trygg anknytning är självständiga, mindre beroende och har lättare för att styra sina egna känslor. Barn med otrygg anknytning har svårare för att interagera med andra barn, har svårare för att lösa problem och kan ha dåligt självförtroende (Killén, 2009).

Lundén menar att desorganiserad anknytning är en form av otrygg anknytning hos barn som leder till stora psykologiska och psykiatriska problem längre fram i livet. Dessa barn har inte kunnat hitta något sätt att känna sig trygga på, de har istället blivit hotade eller skrämde av sina föräldrar genom fysiska eller psykiska övergrepp eller är föräldrarna till exempel på grund av svår ångest inte kapabla till att ge barnen den omvårdnad de behöver. Barnet hamnar i en olöslig konflikt när hotet kommer från den som normalt sett borde ge skydd och tröst, barnet utvecklar en inre stress – *alarmtillstånd* där kroppen ständigt är på sin vakt (Lundén, 2010).

Många barn som utsätts för omsorgssvikt av olika former har utvecklat en otrygg anknytning. Särskilt många har utvecklat en otrygg-desorganiserad anknytning. Desorganiserad anknytning utgör en stor risk för barn att utveckla psykologiska och psykiatriska svårigheter senare i livet. En stor del av de desorganiserade barnen har visat sig ha en förhöjd halt av stresshormonet cortisol även under omständigheter som normalt inte uppfattas som så stressande (Lundén, 2010, s.22).

Den allra viktigaste uppgiften föräldrar har, är att se till så att deras barn utvecklas och mår bra. Killén (2009) skriver i sin bok, att det inte bara är föräldrarna som kan ge omsorg, utan även andra personer i barnens närhet som kan ge dem en trygg tillvaro att kunna utvecklas i. Omsorgspersonerna måste kunna se och acceptera barnet som det är, kunna engagera sig i barnet emotionellt, kunna känna empati för barnet och inte ställa högre krav på barnet än det förväntas kunna klara av.

Flera undersökningar visar att ju tidigare man hittar och kan hjälpa barn som utsätts för omsorgssvikt desto bättre blir förutsättningarna för att barnet ska få en gynnsam utveckling (Lundén, 2010). Detta visar bland annat undersökningen Minnesota Mother-Child Projekt som startade 1975 och som idag går under namnet Minnesota Longitudinal Study of Parents and Children. I projektet har man följt 267 barn och deras familjer ända från graviditeten och upp i vuxenlivet. För att delta i studien skulle två kriterier uppfyllas, det skulle vara första graviditeten och man skulle ha ekonomiskt stöd i från motsvarigheten till vår socialtjänst (Sroufe, Egeland, Carlsson & Collins, 2005).

Lundén pekar på att:

forskningen säger att föräldrar måste kunna

- bjuda barnen en trygg bas
- hjälpa barn att reglera stress och upprördhet
- stå till tjänst med anpassad vägledning, gränser och struktur
- anpassa stimulans efter barnets behov
- hjälpa barnet med emotionell reglering
- hjälpa till med problemlösning och stötta barnet i att bli mer kompetent (Lundén, 2010. s. 31)

Föräldrar klarar detta överlag bra, men i de fall där föräldrarna inte klarar av den uppgiften, finns det lagar i samhället som skyddar barnen samt tryggar deras hälsa och utveckling. I Sverige träffar BVC-sjuksköterskor och barnomsorgspersonal nästan alla barn och deras familjer då barnen är mellan 0 och 6 år. Dessa yrkesgrupper har goda chanser till att tidigt se de barn som ser ut att fara illa. De som arbetar inom dessa yrken har anmälningsskyldighet enligt 14 kap. 1 § i Socialtjänstlagen (Lundén, 2010).

14 kap. 1 §

Var och en som får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd bör anmäla detta till nämnden. Myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdom samt andra myndigheter inom hälso- och sjukvården, annan rättspsykiatrisk undersökningsverksamhet, socialtjänsten och kriminalvården är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd. Detta gäller även dem som är anställda hos sådana myndigheter. Sådan anmälningsskyldighet gäller också dem som är verksamma inom yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet som berör barn och unga eller annan yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet inom hälso- och sjukvården eller på socialtjänstens område. För familjerådgivning gäller i stället vad som sägs i tredje stycket (Socialstyrelsen, 2004, s.71).

Även i FN:s konvention om barns rättigheter finns det bestämmelser som är rättsligt bindande för de länder som är anslutna:

Artikel 3

1. Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, skall barnets bästa komma i främsta rummet.
2. Konventionsstaterna åtar sig att tillförsäkra barnet sådant skydd och sådan omvårdnad som behövs för dess välfärd, med hänsyn tagen till de rättigheter och skyldigheter som tillkommer dess föräldrar, vårdnadshavare eller andra personer som har lagligt ansvar för barnet, och skall för detta ändamål vidta alla lämpliga lagstiftnings- och administrativa åtgärder.

Artikel 6

1. Konventionsstaterna erkänner att varje barn har en inneboende rätt till livet.
2. Konventionsstaterna skall till det yttersta av sin förmåga säkerställa barnets överlevnad och utveckling.

Artikel 9

1. Konventionsstaterna skall säkerställa att ett barn inte skiljs från sina föräldrar mot deras vilja utom i de fall då behöriga myndigheter, som är underställda rättslig överprövning, i enlighet med

tillämplig lag och tillämpliga förfaranden, finner att ett sådant åtskiljande är nödvändigt för barnets bästa. Ett sådant beslut kan vara nödvändigt i ett särskilt fall, t ex vid övergrepp mot eller vanvård av barnet från föräldrarnas sida eller då föräldrarna lever åtskilda och ett beslut måste fattas angående barnets vistelseort (Unicef, 2009, s.14-16).

Forskning i USA gjord 2010, visar att av alla barn, cirka 3 miljoner mellan 0 och 18 år hade 4 % varit utsatta för omsorgssvikt i någon form. I studien var omsorgssvikten indelad i fyra kategorier; fysiska övergrepp, vanvård/försummelse, emotionella övergrepp, känslomässig vanvård och försummelse. Det visade sig att den högsta procenten av omsorgssvikt var den känslomässiga försummelsen och då av barnens biologiska föräldrar (U. S Department of Health and Human Services, 2010). Även skandinavisk forskning visar att det är en stor del av barnen som utsätts omsorgssvikt. I Sverige har både BVC-sjuksköterskor och barnomsorgspersonal deltagit i studier där det visat sig att ca 2- 5 % av våra barn, mellan 0 och 6 år utsätts för omsorgssvikt. Räknade man in de barn som BVC-sjuksköterskor och barnomsorgspersonal trodde var utsatta för omsorgssvikt och de barn man oroade sig för, hamnade siffrorna på ca 10- 18 %. Undersökningarna gjordes i olika stadsdelar med olika strukturer på familjer i både låg-, mellan- och högstatusområden (Lundén, 2010).

Enligt Lundéns (2010) avhandling finns följande tecken på omsorgssvikt, till exempel känslomässig otillgänglighet i föräldra-barn relationen vilket kan vara att barnet blir emotionellt ratad av vårdnadshavarna, föräldrarna tar sig inte tid till att lyssna in barnets känslor och signaler, barnet hotas med våld/stryk. Det kan också vara att föräldern/föräldrarna vid upprepade tillfällen visar att den/de inte förmår möta barnet ”på dess nivå” eller att barnet ignoreras aktivt av föräldern.

Tecken på försummelse kan vara att barnets dagliga liv är präglad av oförutsägbarhet, barnet har sett att föräldern/föräldrarna misshandlats eller bevittnat annat våld i hemmet, barnet blir ofta passat av större syskon eller av andra barn eller att barnet blir aktivt hindrad samvaro med andra barn och/eller andra vuxna.

Tecken på fysisk vanvård kan vara att barnet inte tas omhand även om det är ledset under en längre tid, får inte ny blöja när det behövs, barnet är otvättat och illaluktande, har inte lämplig klädsel för årstiden. Barnet kan också bli lämnat ensam utan vuxen tillsyn, få för lite/för mycket eller endast oregelbundet mat. Föräldrarna kanske inte sköter BVC-kontrollerna och/eller inte går till doktorn med barnet vid sjukdom.

Synliga tecken på kroppen vid våld kan till exempel vara brutna armar, ben, revben och dylikt, obegripliga blåmärken och/eller brännsår, rivmärken eller hudavskrapningar i ansiktet eller runt könsorganet eller tecken efter människobett (Lundén, 2010).

Lundéns studie visade att när det gällde antal barn, antal anställda eller antal barn per anställd kunde man inte se något samband i personalens rapportering. Däremot såg man att personal som arbetat fem år eller mindre i sitt yrke och inte varit på samma arbetsplats i mer än fem år, hade bäst förmåga att identifiera barn med omsorgssvikt (Lundén, 2010).

Omsorgssvikt är som sagts tidigare ett stort hot mot barnens hälsa och utveckling, främst då vad det gäller den känslomässiga bristen i relationen mellan barn och förälder. Att tidigt upptäcka dessa brister/tecken gagnar barnen och deras familjer. Barnskyddsutredningen framhåller ett ökat behov av samsyn, samarbete och kompetenshöjning inom de yrkeskategorier som arbetar med barn, för att på så vis identifiera omsorgssvikt på ett tidigt stadium (SOU 2009:68). Forskningen visar att det finns ett behov av ökad kunskap om vad som är omsorgssvikt och varför det utgör en stor fara för barns utveckling. Den kunskap om omsorgssvikt som finns idag behöver anpassas till dagens forskning och det hade varit bra om den kompetenshöjningen funnits redan i grundutbildningen, varpå den sedan kunde fördjupas genom fortsatt utbildning (Lundén, 2010).

Även Killén hävdar i sin bok att:

Det finns ett behov av att utvidga och höja kompetensen hos alla professionella som möter barn och föräldrar tidigt i barnens liv, vare sig de möter dem på föräldrarnas och barnens gemensamma arenor, på barnens arenor eller på de vuxnas arenor. De professionella behöver ha en gemensam kunskapsbas om barn och hur barn utvecklas i samspel med omgivningen. De yrkesgrupper som har direktkontakt med föräldrar och barn måste stärkas, både genom kompetenshöjning och genom att man får tillgång till konsultation i psykosociala frågor (Killén, 2009, s.248).

2.1 Problemprecisering

Flera undersökningar som bland annat har gjorts av Hagström (2010) och Lundén (2010), visar att ju tidigare omsorgssvikt upptäcks och barnet/föräldrarna får hjälp desto bättre blir förutsättningarna för att barnet ska få en gynnsam utveckling (Lundén, 2010).

Enligt Socialtjänstlagen 14 kap. 1 §, har personal som arbetar inom förskolan har skyldighet att anmäla till socialtjänsten om de misstänker att ett barn är utsatt för omsorgssvikt hemma (Socialstyrelsen, 2004).

Barnskyddsutredningen framhåller ett ökat behov av samsyn, samarbete och kompetenshöjning inom de yrkeskategorier som arbetar med barn, för att på så vis identifiera omsorgssvikt på ett tidigt stadium (SOU 2009:68).

Undersökningen avser därför granska vad förskolepersonal känner till och hur de förhåller sig till omsorgssvikt av barnen och hur de uppmärksammar det. Vad tänker personalen på när de hör ordet omsorgssvikt? Känner personalen till vad som ryms inom omsorgssvikt, vad det innebär och vad man ska göra vid misstanke? Vidare frågas hur personalen förhåller sig till barnet när de vet eller misstänker att det utsätts för omsorgssvikt. Studien kommer även att ta reda på om de har rutiner på förskolan, för hur de ska gå tillväga då de misstänker barn med omsorgssvikt. Slutligen undersöks vad personalen vet om anmälningsskyldighet (Socialtjänstlagen 14 kap. 1 §).

3 METOD

Undersökningen kommer att baseras på intervjuer med personal som arbetar inom förskolan. Intervjuerna kommer användas som undersökningsmetod för att få en bild över vad personalen känner till angående omsorgssvikt.

Intervjuerna genomfördes med hjälp av ljudupptagning och fältanteckningar. Genom att spela in intervjun får man en tillförlitlig dokumentation av det som sagts och tillsammans med fältanteckningar fångas dessutom det som ljudinspelningen missar till exempel minspel, atmosfär och klimat (Denscombe, 2000). Syftet är att ta reda på vad personalen känner till om omsorgssvikt och anmälningsskyldighet.

Utifrån detta valdes kvalitativa och kvantitativa intervjuer, eftersom det ger en närmare kommunikation med informanterna. Denscombe (2000) säger att semistrukturerade intervjuer är en form av kvalitativ intervju där intervjuaren använder sig av förutbestämda frågor som ska besvaras. Intervjuaren måste vara flexibel och lyhörd om informanten vill vidareutveckla sina svar. Denna form av intervju används gärna då man har en klar bild över ämnet i intervjun och den kan även göras i form av ett samtal (Patel & Davidsson, 2011). Alla informanterna fick samma frågeställningar och gavs möjlighet att vidareutveckla sina svar (se bilaga 1).

3.1 Undersökningsgrupp

Några förskolor kontaktades per telefon för att höra om personalen kunde vara intresserade av att ställa upp på intervju angående ämnet *omsorgssvikt*. Det blev ett urval av informanter då verksamheten fick bestämma vem som hade möjlighet att komma ifrån för intervju vid den aktuella tidpunkten. Det fanns både förskollärare, fritidpedagoger och barnskötare bland de tolv informanterna som var kvinnor i varierande ålder. De har arbetat inom förskoleverksamhet mellan nio och trettiosex år. På samma förskola hade de arbetat mellan ett till tjuogoett år. Några av dem har vidareutbildat sig genom bland annat förskolelyftet och utbildningar inom språk, utomhuspedagogik, matematik och teknik. För att skydda informanternas identitet (Vetenskapsrådet, 2002) är namnen på personerna i undersökningsgruppen fingerade.

3.2 Etiska överväganden

Informanterna fick information om att Vetenskapsrådet (2002) har utformat fyra huvudkrav som skribenterna ska förhålla sig till då de arbetar med forskning, detta för att skydda individer mot bland annat psykisk eller fysisk skada, förödmjukelse eller kränkning. Det första kravet är informationskravet där de som intervjuar är skyldiga att tala om studiens syfte och att deltagandet är frivilligt. Det andra kravet är samtyckeskravet där de som ska delta ger sitt samtycke till studien samt att informanten när som helst får avbryta sin medverkan i intervjun. Tredje kravet, är konfidentialitetskravet där skribenterna har en skyldighet att se till så att deltagarnas personuppgifter och identitet skyddas. Det fjärde och sista kravet är nyttjandekravet som kräver att alla de insamlade uppgifterna endast får användas i forskningssyftet till denna studie angående omsorgssvikt (Vetenskapsrådet, 2002).

3.3 Genomförande

I studien används intervjuer med pedagoger som undersökningsmetod för att få en bild över hur mycket pedagoger känner till angående omsorgssvikt. Eftersom pedagogerna intervjuades personligen en och en, så gick det även att tolka deras kroppsspråk och känna av stämningen i rummet. Intervjuerna spelades in med hjälp av en diktafon och det fördes fältanteckningar vid sidan om. Det var ingen av informanterna som verkade känna obehag av att bli inspelade, diktafonen var liten och märktes inte så mycket och stämningen upplevdes god vid alla intervjutillfällena. Som Denscombe (2000) beskriver, hade skribenterna förberett sig väl genom att ta reda på hur diktafonen fungerade.

Vid nio av intervjuerna genomfördes dessa i förskolornas personalrum och de övriga tre genomfördes i ett av förskolornas lite mindre matrum. Intervjuerna varade i genomsnitt 10-20 minuter, en av intervjuerna varade i lite mer än en halvtimme eftersom informanten själv blev intresserad av ämnesvalet och det blev en givande diskussion utöver intervjufrågorna. Den intervjuade förskolepersonalen tyckte att det var ett intressant och nyttigt ämne, eftersom det alltid är aktuellt och viktigt att föra diskussioner omkring.

3.4 Bearbetning

För att få en bra översikt, lyssnade skribenterna på intervjusvaren och jämförde dem samtidigt med fältanteckningarna och därefter skrevs svaren ihop i ett dokument. Detta gör att det blir lättare att jämföra informanternas svar med varandra, efter det lästes de ännu en gång igenom tillsammans. Sedan lades intervjusvaren i olika kategorier efter hur mycket kunskap personalen hade i de olika frågorna. Därefter bearbetades varje fråga var för sig för att se likheter och olikheter om vad pedagogerna känner till och hur de ser på omsorgssvikt och anmälningsskyldighet. Svaren gav en bra bild av vad informanterna har för kunskaper inom omsorgssvikt. För att ytterligare förstärka informanternas svar, har citat lagts till från intervjuerna i resultatet, vilka säkerställdes genom att skribenterna lyssnade på bandupptagningen upprepade gånger. Kvale & Brinkmann (2009) menar att korta citat gör att resultat och analys får en personlig förankring och känns levande. Informanternas identitet skyddas genom att författarna använder sig av fingerade namn i citaten (Denscombe, 2000).

4 RESULTAT OCH ANALYS

Majoriteten av informanterna visste inte vad begreppet omsorgssvikt innebar, det var ett helt nytt ord för dem. Några vågade sig inte ens på en gissning, en av informanterna trodde det handlade om att värna om varandra i arbetslaget. Hanna svarade så här, *"nytt ord för mig! Omsorg en sak, svikt något som inte fungerar"*. Disa sa, *"nytt ord, försummelse av barnens välmående"*. Vi berättade för dem som inte hade hört ordet innan, att man tidigare kallade det för "barn som far illa" och då förstod de vad det handlade om.

De som hade hört ordet tidigare hade helt klart för sig vad det betydde. Clara svarade så här, *"föräldrar som brister i sitt föräldraskap"*. Jonna förklarade det så här, *"misshandel, övergrepp, smutsig, dålig mat hemma"*. Irma menar, att det handlar om *"barn som kanske inte mår så bra hemma"*.

4.1 Regler och rutiner

Skribenterna undrade sedan om informanterna visste hur de ska agera och vilka regler som gäller vid misstanke om omsorgssvikt? Hälften av de intervjuade visste i stora drag hur de skulle gå tillväga men de var inte helt säkra och resterande visste lite, men kände sig osäkra. Personalen som intervjuades var tveksamma eller visste inte om det finns några rutiner på förskolan. Informanterna var alla ganska överens om att de först pratar med sina närmsta kollegor, eventuellt kontaktar de Råd & Stöd (En behovsprövande insatsenhet inom regionen där man kan få råd och enskilt stöd och eventuellt hjälp av specialister.) och sedan går de vidare till sin chef, för att få veta hur de ska gå tillväga när de anmäler till socialnämnden.

I de flesta av informanternas arbetslag diskuterar man inte ämnet mer än när det finns misstanke om omsorgssvikt. Beata sa att, *"om det skulle bli aktuellt, inte i förebyggande"*. Disa berättade att emellanåt diskuterar de försummelse i arbetslaget, då barnen har lite dåliga kläder.

I endast en informants arbetslag diskuterades omsorgssvikt kontinuerligt men då handlade det mest om hygien och lämplig klädsel.

4.2 Personalens förhållningssätt

Drygt hälften av informanterna tror inte att de kommer ändra sitt förhållningssätt till barnet om de misstänker omsorgssvikt. Freja menar att *”jag kommer att vara så normal som möjligt. Stabil vuxen”*. Jonna säger så här, *”jag kommer att vara mer observant, skriver ner saker men bemöter nog inte annorlunda, varken barn eller föräldrar”*. Några trodde dock att de kommer till att bli mer observanta på barnets hälsa/värnar extra, men de vill inte peka ut barnet, till exempel sa Clara att *”är det barn som är väldigt smutsiga så har vi haft mer vattenlek för att hjälpa dem att tvätta sig, att alla gör det och det blir en form av lek”*. Anna säger att hon kommer att ha lite mer förståelse för barnet, *”beteendet kan ha andra orsaker”*. En informant trodde att hon kanske skulle bli lite överbeskyddande men vill inte heller peka ut barnet.

4.3 Anmälningsskyldighet

På frågan om hur de ser på anmälningsskyldigheten enligt Socialtjänstlagen tycker övervägande informanter att det är bra, en del uttrycker dock att det känns jobbigt och lite obehagligt. Hanna menar, att man måste göra det men hade man fått göra det anonymt hade det nog gjorts fler anmälningar. Anna säger att, *”det är viktigt, det är vår skyldighet – saknar dock ett så kallat bollplank”*. Irma vill tillägga att hon vill ha mer stöd som personal då hon gör en anmälan, idag är det ensamt, man har inget stöd runt omkring. Hon tycker att det skulle finnas ett stödteam. Clara svarade så här, *”väldigt bra, få i arbetslaget vågar anmäla för att det är obehagligt att möta föräldrarna efteråt”*. Jonna menar att, *”det finns en risk med att vänta för länge med att anmäla”*. Förskolepersonalen syftar då i första hand på de barn och familjer som känner på sig att de är nära att bli anmälda till socialnämnden men som hinner flytta vidare till en annan kommun för att ”slippa” bli anmälda.

Vid en anmälan följs ärendet upp av den kommun där anmälan inkommit. Skulle familjen hinna flytta innan ärendet hunnit bli klart, är det fortfarande den kommun där anmälan kommit in, som gör klart ärendet. Varken en anmälan eller en misstanke om omsorgssvikt följer med barnet automatiskt då de flyttar, utan det är upp till socialsekreterarens omdöme att vidarebefordra ärendet till nästa kommun.

4.4 Informanternas reflektioner

Majoriteten av informanterna påtalade att det var bra att deras tankar väckts kring omsorgssvikt. Flera av personalen började tänka tillbaka på barn som de haft tidigare på förskolan, som de kanske skulle ha uppmärksammat mer. Något fall skulle kanske till och med ha varit anmält till socialnämnden. De barn som personalen i första hand tänkte på var de fall där barnen haft dåliga kläder för årstiden, de barn som ständigt varit smutsiga och som berättat att de endast fått kex och saft till middag vid upprepade tillfällen. Personalen menar att då detta händer flera gånger börjar de fundera över barnens hälsa och inte minst tandhygien. Kontakten mellan tandläkare, Barnavårdscentralen och förskolan borde vara bättre menar någon av informanterna. Det är viktigt att se helheten hos barnet och personalen måste se till barnets bästa och inte vänta för länge med en anmälan.

5 DISKUSSION

Vi tycker att det har varit mycket intressant och lärorikt att studera ämnet omsorgssvikt. Syfte var att undersöka vad personalen ute på förskolorna känner till och har för kunskaper i ämnet. Resultatet visar att det behövs mer information och kompetensutveckling kring ämnet omsorgssvikt och anmälningsskyldighet på förskolorna. Precis som Barnskyddsutredningen framhåller behövs ett ökat behov av samsyn, samarbete och kompetenshöjning inom de yrkeskategorier som arbetar med barn, för att på så vis identifiera omsorgssvikt på ett tidigt stadium (SOU 2009: 68). Även Killén menar att det finns ett behov av att höja kompetensen bland de yrkeskategorier som tidigt möter yngre barn och deras föräldrar. De yrkesmässiga behöver ha en gemensam grundsyn när det gäller barn och deras utveckling i interaktionen med andra. ”De yrkesgrupper som har direktkontakt med föräldrar och barn måste stärkas, både genom kompetenshöjning och genom att man får tillgång till konsultation i psykosociala frågor” (Killén, 2009, s.248). Lundéns forskning visar också att det finns ett behov av ökad kunskap om vad som är omsorgssvikt och varför det utgör en stor fara för barns utveckling. Den kunskap om omsorgssvikt som finns idag behöver anpassas till dagens forskning och det hade varit bra om den kompetenshöjningen funnits redan i grundutbildningen, varpå den sedan kunde fördjupas genom fortsatt utbildning (Lundén, 2010).

Just det Lundén tar upp i sin avhandling om att kunskapen om omsorgssvikt bör anpassas till dagens forskning ser vi också i vår egen studie. De personer som intervjuades påtalade själva att de behöver veta mer och få mer fortbildning i ämnet. Förskolepersonalen vet oftast hur det förhåller sig då barn far illa, men att även föräldrars försummelse av barn ingår under omsorgssvikt var det inte så många som hade kunskap om. De tycker dessutom att det är svårt att avgöra i vilka fall de bör anmäla till socialnämnden utan att inkräkta på familjernas integritet. Det som både vi skribenter och våra informanter diskuterade var ifall det skulle ha gjorts fler anmälningar om den fick göras anonymt och inte som idag då du är personligt ansvarig vid en anmälan. Resultatet av studien visar att personalen på förskolorna behöver kontinuerlig fortbildning, för att göra dem mer observanta och uppmärksamma på barns välmående. Då vi berättade för informanterna att där vi arbetar får vi fortbildning i ämnet, blev de intresserade och undrade vem som höll i utbildningen och om vem som helst kunde ta del av den.

Något vi skribenter kommit fram till under vår undersökning, är att det nog behöver skrivas ner rutiner på förskolorna, både om hur man går till väga vid misstanke om omsorgssvikt och

hur man går tillväga vid en anmälan till socialnämnden. Då de väl är nedskrivna är det viktigt att de diskuteras kontinuerligt i arbetslagen så de alltid är à jour.

En del av intervjuerna slutade i intressanta diskussioner, personalen tyckte det var bra att de uppmärksammats på ämnet. Det var flera av informanterna som började fundera över barn de haft tidigare på förskolan som de kanske skulle ha uppmärksammat mer och eventuellt även anmält för omsorgssvikt. Barnen som de i första hand tänkte på var de som haft dåliga kläder för årstiden, de som ständigt varit smutsiga och de barn som berättat att de endast fått kex och saft till middag vid upprepade tillfällen. Personalen tänkte även på de barn och familjer som känner på sig att de är nära att bli anmälda till socialnämnden men som hinner flytta vidare till en annan kommun innan de blir anmälda. Varken en anmälan eller en misstanke om omsorgssvikt följer med barnet automatiskt då de flyttar.

Information som gäller barnets hälsa och utveckling borde automatiskt följa med då familjen flyttar till en annan kommun. I FN:s konvention om barns rättigheter står det:

Artikel 3

2. Konventionsstaterna åtar sig att tillförsäkra barnet sådant skydd och sådan omvårdnad som behövs för dess välfärd, med hänsyn tagen till de rättigheter och skyldigheter som tillkommer dess föräldrar, vårdnadshavare eller andra personer som har lagligt ansvar för barnet, och skall för detta ändamål vidta alla lämpliga lagstiftnings- och administrativa åtgärder (Unicef, 2009, s.14).

Ovanstående artikels innehåll skulle beaktas mer då det gäller barnets hälsa och välbefinnande och därför anser vi att så pass viktig information automatiskt borde följa med vid en flytt.

5.1 Metoddiskussion

Intervjuerna fungerade över förväntan, begreppet omsorgssvikt var nytt för de flesta men när vi hade förklarat ordet för dem kunde de ändå svara på våra frågor, vissa gav mer utvecklade svar än andra. Informanterna blev fler än vi hade räknat med eftersom många blev nyfikna/intresserade av ämnet och ville gärna bli intervjuade. Tyvärr var det endast kvinnor som intervjuades, eftersom det inte arbetade några män på förskolorna vid den aktuella tidpunkten för intervjuerna. Sett ur genusperspektiv hade det varit bra att även män hade deltagit i studien, det är dock inte säkert att det påverkat resultatet nämnvärt.

Frågorna valde vi att inte lämna ut innan intervjun, eftersom studien skulle ta reda på vad personalen faktiskt kände till om omsorgssvikt utan att de har diskuterat det med andra eller läst på. Det var bra att använda både fältanteckningar och ljudupptagning vid intervjuerna då det blev givande diskussioner utöver frågorna, vilket hade varit svårt att hinna med och få ner på papper.

Vi skulle kanske valt att intervjua personal på förskolor från fler kommuner för att få en större bredd i studien. Resultatet hade troligen blivit annorlunda om intervjufrågorna ställts till personal som fått utbildning inom ämnet omsorgssvikt. Det hade varit intressant att få veta om arbetslagen har börjat diskutera omsorgssvikt och om de upprättat några rutiner angående anmälningsskyldighet efter vi varit där och intervjuat.

5.2 Slutsatser

Undersökningen visar att förskolepersonalen som intervjuades, inte har så stor kunskap om omsorgssvikt. De visste däremot mer om barn som far illa, till exempel då barnen blir misshandlade eller utsatta för övergrepp. Tecknen på barn som blir utsatta för fysiskt våld är lättare att upptäcka men var går gränsen vid försummelse och därmed fara för barnets utveckling och hälsa?

Personalen har dessutom väldigt liten kunskap om hur man ska gå tillväga vid en anmälan till socialtjänsten. Ett par av informanterna tror att det är förskolechefen/rektorn på förskolan som står som ansvarig vid en anmälan. Några direkta rutiner för hur man ska gå tillväga finns inte heller enligt informanterna på förskolorna där vi utförde intervjuerna. Personalen menar också att de skulle vilja ha ett ”stödteam” närmare förskolan, där de kan bolla eventuella problem med psykolog, kurator med flera, innan det går så långt som till en anmälan.

Analysen åskådliggör också att de som arbetar på förskolan behöver mer kunskap om hur man går tillväga vid en anmälan till socialnämnden. Övervägande delen av informanterna påtalade att det var bra att vi väckt deras tankar kring omsorgssvikt, inom förskolan är det alltid ett aktuellt ämne. I läroplanen (Skolverket, 2010) står det att i förskolans uppdrag ingår det att ge föräldrar stöd i sin fostran, så att de kan ge sina barn sunda värderingar och möjligheter att utvecklas till socialt kompetenta människor.

Studiens resultat blev inte så omfattande på grund av att informanterna inte hade så stora kunskaper angående omsorgssvikt.

6 SAMMANFATTNING

Flera undersökningar visar att ju tidigare man upptäcker och kan hjälpa barn som utsätts för omsorgssvikt desto bättre blir förutsättningarna för att barnet ska få en gynnsam utveckling (Lundén, 2010). Omsorgssvikt har alltid funnits men det är först på senare tid som det uppmärksammas. Killén (2009) menar att det är när vårdnadshavarna till barnet skadar det kroppsligt och/eller mentalt eller vanvårdar det så att barnets välbefinnande och utveckling är i farozonen.

Tidigare forskning visar att följderna kan bli livslånga av bristande omsorg under uppväxten, det drabbar inte bara personen i fråga utan kostar även pengar för samhället. Forskningen visar vidare att en god anknytning till andra vuxna skapar trygghet och välmående (Hagström, 2010).

Bowlby menar att anknytningsteori är när föräldrar/anknytningsgestalt förväntas ge barnet skydd, tröst och stöd. Barnet behöver en känslomässigt trygg bas att stå på, för att våga utforska sin omgivning. Alla människor har anknytningsbeteende oavsett ålder men den är mest påtaglig hos de yngsta barnen (Bowlby, 2010).

Omsorgssvikt är ett stort hot mot barnens hälsa och utveckling, främst då vad det gäller den känslomässiga bristen i relationen mellan barn och förälder. Att tidigt upptäcka dessa brister/tecken gagnar barnen och deras familjer. Barnskyddsutredningen framhåller ett ökat behov av samsyn, samarbete och kompetenshöjning inom de yrkeskategorier som arbetar med barn, för att på så vis identifiera omsorgssvikt på ett tidigt stadium (SOU 2009:68).

Vi har i vår undersökning intervjuat personal från olika förskolor för att ta reda på vad de känner till angående omsorgssvikt och hur de uppmärksammar det. Personalen vi intervjuade fick även frågan om vilka rutiner det finns angående anmälningsskyldighet på respektive förskola. Resultatet av undersökningen visar att begreppet omsorgssvikt är ett nytt ord för många, däremot vet de vad det ”gamla” uttrycket *barn som far illa* betyder. Personalen vet överlag att de har anmälningsskyldighet men vet inte riktigt vad det innebär och hur de ska gå tillväga vid en anmälan.

De yrkeskategorier som arbetar med barn och ungdomar har enligt socialtjänstlagen, skyldighet att anmäla till socialnämnden om det finns misstanke att barn eller ungas hälsa och utveckling är i fara (Socialstyrelsen, 2004).

7 REFERENSER

Barnkonventionen [Elektronisk resurs]: FN:s konvention om barnets rättigheter. (2009).

Stockholm: UNICEF Sverige

Tillgänglig på Internet: <http://www.unicef.se/assets/barnkonventionen.pdf>

Bowlby, John (2010). *En trygg bas: kliniska tillämpningar av anknytningsteorin.* 2. utg.

Stockholm: Natur & kultur

Denscombe, Martyn (2000). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna.* Lund: Studentlitteratur.

Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning. (2002).

Stockholm: Vetenskapsrådet. Tillgänglig på Internet:

http://www.vr.se/download/18.7f7bb63a11eb5b697f3800012802/forskningsetiska_principer_t_f_2002.pdf (2011-10- 31).

Gerhardt, Sue (2007). *Kärlekens roll: hur känslomässig närhet formar spädbarnets hjärna.*

Stockholm: Karneval.

Hagström, Birthe (2010). *Kompletterande anknytningsperson på förskola.* Diss. Lund: Lunds universitet, 2010.

Killén, Kari (2009). *Barndomen varar i generationer: om förebyggande arbete med utsatta familjer.* 2., uppdaterade och bearbetade uppl. Lund: Studentlitteratur.

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun.* 2. uppl.

Lund: Studentlitteratur

Lundén, Karin (2010). *Att identifiera omsorgssvikt hos förskolebarn: vad kan vi lära av forskningen?* Stockholm: Stiftelsen Allmänna Barnhuset

Tillgänglig på Internet:

http://www.allmannabarnhuset.se/data/files/B_cker_PDF/Att_identifiera_omsorgssvikt.pdf

Läroplan för förskolan Lpfö 98. [Ny, rev. utg.] (2010). Stockholm: Skolverket

Tillgänglig på Internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2442>

Norström, Carl & Thunved, Anders (2010). *Nya sociallagarna: med kommentarer, lagar och förordningar som de lyder den 1 januari 2010*. 23. uppl. Stockholm: Norstedts Juridik.

Patel, Runa & Davidson, Bo (2011). *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. 4. [uppdaterade] uppl. Lund: Studentlitteratur

Sedlak, A.J., Mettenburg, J., Basena, M., Petta, I., McPherson, K., Greene, A., and Li, S. (2010). Fourth National Incidence Study of Child Abuse and Neglect (NIS-4): Report to Congress. Washington, DC: U.S. Department of Health and Human Services, Administration for Children and Families.

http://www.acf.hhs.gov/programs/opre/abuse_neglect/natl_incid/reports/natl_incid/natl_incid_title.html (2011-11-27)

Socialstyrelsen (2004). *Anmälningsskyldighet om missförhållanden som rör barn*. Stockholm: Socialstyr.

Tillgänglig på Internet: <http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2004/2004-101-1>

Socialstyrelsen (2011). Barn som har blivit eller riskerar att bli utsatta för försummelse eller övergrepp. Tillgänglig på Internet:

<http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/18435/2011-9-14.pdf>

Sroufe, L. Alan. (red.) (2005). *The development of the person: the Minnesota study of risk and adaptation from birth to adulthood*. New York: Guilford Press.

Sverige. Barnskyddsutredningen (2009). *Lag om stöd och skydd för barn och unga (LBU): betänkande*. Stockholm: Fritze

Tillgänglig på Internet: <http://www.regeringen.se/content/1/c6/12/97/51/cbbe4527.pdf>

8 BILAGA

8.1 Intervjufrågor

Intervju frågor

1. Vilken utbildning har du? Har du gått någon fortbildning/vidareutbildning?
2. Hur länge har du arbetat på förskola? Hur länge har du varit på denna förskola?
3. När du hör ordet omsorgssvikt vad tänker du då? (Barn som far illa?)
4. Vet du hur du ska agera och vilka regler som gäller om du misstänker omsorgssvikt?
5. Hur förhåller du dig till barnet, när du misstänker omsorgssvikt?
6. a. Har ni några rutiner här på förskolan för hur ni ska gå till väga när ni anmäler omsorgssvikt? (Om ja, i så fall hur?)
b. Har ni diskussioner i arbetslaget om omsorgssvikt?
7. a. Hur ser du på anmälningsskyldighet? (Socialtjänstlagen kap 14 § 1)
b. Vet du vad anmälningsskyldighet innebär?
8. Finns det något annat som du vill tillägga?

Fråga om det är okej att ringa och komplettera om vi glömt något.